

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

N°. 24

24. August.

1863.

Adres'a dietei transilvane la cuventulu de tronu.

„Catra

Maiestatea S'a c. r. Apostolica

FRANCISCU JOSIFU I.

Pré inaltiatulu Imperatu alu Austriei, Regele
Ungariei, Marele - Principe alu Transilvaniei,
Comitele Secuiloru etc. etc. etc.

Majestatea Vóstra cesaro-regésca
Apostolica!

Preaindurate Dómnne!

1. De candu Maiestatea Vóstra preanalta, chiamatu la tronu in poterea sanctiunii pragmatice, ati primitu regimulu imperiului, Transilvani'a se afla mai antaiu acum in de multu asteptat'a fericit'a stare, de a vedé pre Representantii acestui Mare-Principatu readunati intru o dieta.

2. Acésta tíera, ce se aflá de multu in posesiunea unei constitutiuni consolidate din vechime, si radecinate afundu pe terenulu istoricu, a simtitu intr'unu síru de ani cu profunda dorere lips'a libertatii constitutionale pe atunci, candu nesce eveniminte serióse a le timpuriloru, au adusu cu sene domni'a potestatii absolute a regimului.

3. Intr'aceea, pre lunga tóta ne'ndestularea cu acelea impregiurari apasatóre, totusi nu se póte

nega aceea, ce sub aparamentulu ordinei restatorite, si sustienute cu taria, ajunse la matoritate cá unu castigu nepretiuitu alu unui desvoltamentu, ce propasiesce cu potére in sfer'a vietii omenesci si a statului

4. Egalitatea toturoru cetatianiloru de statu inaintea legii, gárantat'a recunóscere legala a toturoru besericeloru si confesiuniloru relegióse, indreptatírea de aplicare in functiuni fara privire la stare si nascere, supunerea toturoru cetatianiloru de statu la egal'a datorintia de a militá si a contribui; desfiintírea roboteloru, descumpararea sarcineloru apasatóre greu asupra pa mentului, delaturarea liniei de vama ce era trasa in laintrulu monarchiei, sunt fapte neresturnavere de o valóre permanente, a caroru potére desémna ne'impedecaverulu cursu in neincetat'a propasire spre consolidarea prosperitatei regateloru si a tieriloru, si spre intarirea statului intregu.

5. Popórale cele credintióse ale Austriei reverescu, cá cea mai binecuventata fapta a acestui progresu marinimós'a determinatiune a Maiestatii Vóstre, prin care esercitiulu potestatii absolute de domnitoru l'ati schimbatu cu o constitutiune, ce statoresce, cá supusii se ia parte la intocmirea legiloru; si prin aceea, cá acea constitutiune complanandu suvenirele, intuitiunile juridice cum si pretensionile de drepturi ale diferiteloru popóra, se incérea ale imbiná cu imperativ'a necesitate de a sustiené unitatea si puseitiunea de statu a monarchiei, da regateloru si tieriloru garantiile unoru drepturi statorite lamuritu si ne'ndoitu, — si face totuodata, cá se le sté si loru prin potintia conlucrarea in unanimitate cea atata de necesaria. —

6. Diplom'a imperatésca din 20. Octobree 1860 este acea lege fundamentala de statu, constanta si

nerevocăvera, care regulando referințele interne ale dreptului de stat al monarhiei, trage liniile demarcatore, înăuntrul cărora, pe lungă pazire cu mare grijă a autonomiei și independenței singuraticelor țări, edificiul constituției statului, se se încheie cu o reprezentanță comună pentru afacerile comune ale imperiului întregu.

7. Eara apoi fiindcă pentru dreptul de participare de legislație comună a statului se recere neapărat o ordine și o formă anumită a exercitării aceleia, Maiestatea Văstră spre a complini mai departe lucrul început la 20. Octombrie 1860, cu Patentă imperaticească din 26. Ianuarie 1861 a emis legea fundamentală de stat pentru reprezentanța imperiului, eara cu această ați proclamată popoarelor întregulu acestu coprinsu al legilor fundamentale, că constituție a imperiului cu acea asigurare satoricească, cumca Maiestatea Văstră numai voiti, însive a ține și păstră nestramutaveru și a apăra și proteje această constituție cu toată puterea imperaticească în contra veru carui atacu, ci și ca ați deobligatu pe următorii Maiestății văstre la regimu, că și aceștia se o observe și se o țina nestramutată și la suirea lor pe tron se o și asigure în manifestulu, ce e a se emite în privința acestă. —

8. După coprinsulu și garanția acestor legi fundamentale de stat, dreptul de legislație este a se exercită pre viitoriu numai pe lungă conlucrarea și învoirea corpurilor reprezentative conchiamate în consuetu cu constituția, atatu în senatul imperialu și în dietele țărilor, și anume în Marele-Principatu-Transilvaniă în sensulu constituției se'ale de mai înainte.

9. Acestu actu alu întieptării imperaticești, carele se arată că unu monumentu luminatoru alu marimii sublime de regente, imple și pe reprezentanția Marelei-Principatu alu Transilvaniiei cu cea mai multiamitória bucuria, eara acestă nu numai pentruca Transilvania de acum înainte va fi chiamată a luă parte activă și la pertractarea afacerilor comune ale imperiului în unire patriotică cu numeroșele popoă sorori, ci și din temelulu acelă, pentru ca Marele-Principatu-Transilvaniă și'a recastigatu vechiulu seu dreptu la legislație pentru afacerile dinăuntru a țării în spiritulu constituției cei basate pe caracterulu sistemii de statu politico-nationale.

10. Dieta ei este foarte scumpă independenția și întregitatea acestui Mare-Principatu, pastrată preste

atati secolu, că a unui membru separat și independent alu coronei Ungariei; prin armare în deplinu acordu cu declarațiunea respicată de Maiestatea Văstră, uniunea Transilvaniei cu regatul Ungariei decretată în a. 1848 nu o pôte privi că pre ună, ce s'ar fi înfintiatu cu o deplină țară legală; și aceleia cu atatu mai puțin i pôte atribui valoare de dreptu, cu catu ea a cădiutu și în fapta numai de catu în urm'ă evenimentelor, ce au urmatu nemediulocitu după aceea.

11. La restatorirea constituției de mai înainte a țării în coprinsulu ei întregu s'a opusu victoriosă putere a acelei fapte complinite, care prin satorirea principiului egalei îndreptări pentru toate națiunile, limbile și besericile, a datu cerințelor timpului unu caracteru ce nu se mai pôte sterge.

12. Cu privire la acestea se justifică imperativă trebuința de a presupune schimbări afundu petrudiatore în privința satoririi unei modalități, după care reprezentanția țării se se compuna asiă, în catu se corespondia într'o măsură conformă la toate interesele locuitorilor.

13. Deci Maiest. Văstră Prea'naltă îndoplecatu numai de o datorință imperativă că reginte, în lipsă unui altu temelu legalu și nestramutatu, și în nepotinția de a ve re'ntorțe la Art. XI din a. 1791 fără abnegarea principiului egalei îndreptări, vati înduratu pentru dieta conchiamată în liberă reg. cetate Sibiu a emite unu regulamentu nou de alegeri și de afaceri, cu respicatul caracteru alu unui normativu, carele se fia numai provisoriu și se aiba valoare numai pentru această dieta.

14. Poporimea țării ascultandu cu deplină încredere chiamarea monarhului seu, totuodată însepetrunsa afundu de necesitatea de a se deslegă mai multe întrebări însemnate, ce diacu încă nedeslegate și care fără o grea vatemare a intereselor fia carui cetățianu de statu în parte nu sofere mai multă amănare, a luat parte la alegeri în toate cercurile electorale fără excepțiune pre temelulu regulamentulu de alegeri ce s'a fostu datu, eara deputații trimisi s'au și infaciosiatu în o campaniōre majoritate a loru dintru odată cu barbatii cei chiamati prin prénaltă încrederea a Maiestății Văstre, — ei și se așă parte mare de față în adunare.

15. Dupăce credinciosii preaplecati membrii ai dietei, că corpu legislativu alu Marelei-Principatu alu Transilvaniei s'au adunatu și au depusu pro-

misiunea prescrisa, au ascultat cu simtiemintele celei mai neclatite credintie de supusi insuflitórele cuvinte ale prénaltului rescriptu din 15. Iunie 1863, Nr. 3117 cu care Maiestatea Vóstra Sacratissima Vati induratu a saluta reprezentanti'a tierii in limbajulu celu mai deschisu, scutitu de ori ce intielesu strimbu si pentru aceea desteptatoru de increderea cea mai deplina.

16. Intru adeveru problemele cate au trebuintia de o deslegare intietitóre, sunt mari si grele.

17. Dupace inse noi condusi de principiulu dreptatii si portati de spiritulu impacuirii ne apucamu de lucru cu vointia seriósá, suntemu si nutriti de aceea sperantia tare, cumca intrunindune cu sinceritate poterile intarite prin armonia, vomu reesi cá se indeplimim cu tericire inca si cea mai grea lucrare.

18. Consciinti'a ne spune totu ce astépta dela noi patri'a si ce imperiulu.

19. Cu atatu mai viu se destépta in noi profund'a parere de reu, cumca din cateva cercuri electorale deputatii tramisi de catra poporu nu au venitu, cum si ca dintre acei barbati eminenti, chiamati prin increderea Corónei nu toti au urmatu chiamarii monarhului lor; pentruca de si diet'a tierii nu vede intru acést'a vre o pedeca la intreprinderea lucrarii sale, la care este indatorata, totusi, candu se lucra pentru inaintarea prosperitatii tierii intregi si a totoruru cetatianiloru sei, cum si pentru cele mai importante interese de viétia a le lor, lips'a mai multoruru patrioti cu esperiintia din societatea popóraloruru sorori se simte cu parere de reu.

20. Noi inse speramu earasi, cumca supt inriurinti'a lucrátóre in linisce a unei convictiuni mai bune, care inaintandu intre tóte clasele poporimei isi sparge drumu inainte, alegeri ordinate din nou voru aduce dietei unu ajutoriu bine venitu de puteri conlucratóre inca si din acele cercuri, care pana acum fara vin'a lor, ba in contr'a vointiei lor inca nu sunt reprezentate.

21. Cu ocasiunea deschiderei dietei Maiestatea Vóstra vati induratu a ne da prin imputeritulu comisariu regescu in copia autenticata acelu documentu, carele coprinde abdicarea de tronu a Maiestatei Sale imperátului Ferdinandu si renunciarea Inaltimei Sale C. R. alu serenisimolui Domnu Franciscu Carolu din 2 Decembre 1848 in Olmütz cu acelu adausu, cumca e lasatu in voi'a dietei, ca aceea si prin o detatiune ce aru fi a se tramite la resiedinti'a

imperatésca se védia insusi originalulu acelu documentu.

22. Diet'a incredintiata pe deplinu despre autenticitatea acestui documentu, cu privire la legea fundamentala a sanctiunii pragmatice primita in 30. Martiu 1722 cu cea mai ferbinte multiamita catra nemuritórele merite ale casei Austriace pentru scaparea acestei tieri, iea si acestu documentu propusu ei, spre cunoscentia, cu cea mai deplina odichnire despre adeverulu faptelor autenticite in acela, cum si despre a loru legalitate.

23. Noi amu mai primitu din manile aceluia si comisariu regescu deplinu impoteritu pentru dieta, inca si diplom'a imperatésca din 20. Oct. 1860 emanata cu solemnitate in tóte trei limbile tierii, amu primitu intru asemenea si legea fundamentala emanata totu in forma de diploma imperatésca cu dat'a din 26. Fauru 1861, sunátóre pentru reprezentanti'a imperiului, eara apoi indemnati de multiamita si recunoscentia pentru binevoitórele scopuri indireptate spre a statori una ordine liberala de stat, care se manifesta atátu in restaurarea constitutionei transilvane, catu si in constitutiunea imp. data totoruru popóraloruru din intrég'a monarchia, suntemu si gata de a corespunde prénaltei provocari venite noua de catra Maiestatea Vóstra, adeca a petrece ambele acelea diplome in legile patriei cu aceea modalitate, cá in acést'a privintia diet'a se faca inadinsu unu articulu de lege si se'lu substérna Maiestatei Vóstre pentru prea gratiósá sanctionare.

24. Fiindca legile Marelui-Principatu alu Transilvaniei in art. II. din a. 1791 coprinde o instructiune anumita, privitóre la procedur'a ce trebuie se se observe la tóte schimbarile de tronu faća cu tier'a, asiá dechiaratiunea facuta de catra Mai Vóstra cu privire la confirmarea diplomei Leop. este unu actu de cea mai inalta insemnatate.

25. Pre'nalt'a Vóstra Maiestate faceti cunoscutu tierii in cuvinte categorice, cumca in privintia diplomei Leopoldine nu puteti observá datin'a vechia, din cauza, cumca mai multe puncte ale aceleia neci decum nu se mai potu aduce la indeplinire, cum si ca dreptatea si consciinti'a monarhului nu póte suferi, cá se mai intarésca ceva, ce in fapta a devenitu a fi preste putintia.

26. A vorbi adeverulu si a tiené ceea ce ai promis, este pentru domnitoru si pentru popóra cea mai 'nalta porunca; pentru aceea credinti'a si con-

victiunea pe care Mai Vóstra o manifestati aici ne imple pre noi si pe tíera cu respectu si reverintia inaintea acelei marimi de conscientia , carei moralicesce nu'i este cu putintia a intari prin cuvinte aceea, ce in fapta nu póte tiené.

27. Este prea adeveratu, cumca multe puncte din acea diploma pre care Mai. S'a fericitolu imperatu Leopoldu I. o a datu la luarea principatului Transilvaniei sub protectiunea domnirii austriace in 4. Dec. 1691, fiindu in cursulu timpurilor preschimbate, si-au perdutu tóta valórea, si pentru aceea de multa neci ca se mai potú tiené.

28. Diplom'a fusese intregita esentialmente inca prin sanctiunea pragmatica, care statorcesce dreptulu de mostenire alu gloriósei case domnitóre austriace si nedespartiveritatea tieriloru unite sub sceptrulu ei intr'unu statu, ce nu se mai póte desface , si care sanctiune in puterea art. III din a. 1744 are si pentru Transilvani'a valórea unei legi fundamentale de statu nestramutavere.

29. Totusi pre longa tóte schimbarile prin care au trecutu unele puncte singuratece ale acestei diplome Leopoldine , si prin care dupa legea dezvoltamentului organicu , la carele este supusu si ori care statu , au trebuitu se tréca neaparatu , fundamentulu caracteru alu aceleia cá alu unui contractu de statu incheiatu serbatoresce si fara a se mai poté revocá, alu carui coprinsu este temeli'a dreptului constitutionalu transilvanu, a remasu totudéun'a in puterea sa.

30. Deci tierii i sierbesce spre mare odihnire, candu ande conscientiósa dechiaratiune a Mai. Vóstre, cumca datin'a in privinti'a diplomei Leopoldine numai pentru aceea nu se póte observá , pentruca punerea in lucrare a mai multoru puncte din aceea neci decum nu mai e cu potintia; cu acést'a inse diplom'a insasi in fiinti'a sa nu perde nimica din insemnatarea sa, cá temelia a dreptului publicu.

31. Toem'a pentru acéea luandu si noi acésta impregiurare toemai in insusu atinsulu intiele su, primimu cu celu mai viu simtiementu de bucuria, cumca Mai. Vóstra Prénalta recunósceti totodata pe fačia si spre dorit'a odihnire a tieriei Ve indurati a dechiará serbatoresce, cumca dupace va fi infintiata pe cale eonstitutionala in conlucrare cu diet'a structur'a din laintru publico juridica a Marelui - Principatu alu Transilvaniei si corelatiunea lui catra intrég'a mo-

narchia in privinti'a detiermuririi definitive a modului tramiterii deputatiloru Transilvaniei la senatulu imperialu, animei Maiestatii Vóstre de parinte alu tieriei ii va fi spre placere a emite la dorirea si rugarea tieriei o diploma solemna, pe care si urmatorii Maiestatii Vóstre voru avé de a o confirmá totudéuna inaintea depunerii juramentului omagialu.

32 In realizarea catu de curúnda a prénaltiei asecurari ce intempina dorinti'a cea fundata in legi a intregiei tieri, reprezentantii poporului adunati aicea vedu unu momentu esentiale pentru odihn'a intregiei populatiuni-a Transilvaniei.

33. Acésta sperantia inaltia increderea nóstra si ne adange poterile spre a incepe lucrulu ce ne astépta, carele judecandu dupa propusetiunile comunicate se intinde preste unu campu largu alu unoru cestiuni de mare insemnatare.

34. Cá un'a dintre cele mai insemnate intrebari ce Maiestatea Vóstra v'ati si induratu a o pune in fruntea propositiuniloru regesci, se ivesce recunóscerea constitutionalmente a egalei indreptatiri politico-nationale a natiunei romane, si a confesiuniloru ei asemené cu celelalte sorori natiuni si confesiuni ale acestui Mare-Principatu Transilvani'a

35. Diet'a isi recunóscé de o datorintia sacra a ajunge catu mai curendu la rezultate corespunditóre ale consultatiuniloru sale, din cauza ca poporimea astépta cu nerabdare pana se védia intemeinduse constitutiunea tierii dupa o ordine duratóre, pentrucá prin aceea se ne sté prin potintia a delaturá atatea rele apasatórie, a pune administratiunea si justiti'a pe temelii, pentru ca se fia scuturi aparatóre si asecuratóre de drepturi, cum si in alte direptiuni a deschide calea catra asiadieminte salutarie pentru prosperitatea totului.

36. Referintiele catra statulu intregu inca astépta cu totuadinsulu, cá se fia statorite dupa dorintia, pentrucá asia tíer'a se simtia in mesura deplina binecuventarile ce voru resultá din strins'a impreunare cu imperiulu si cu reprezentanti'a sa comuna.

37. Privindu cu deplina incredere la activitatea constitutionalé a senatului imperiale poporatiunea Transilvaniei ascépta cu ferbinte dorintia statorirea cea deja incitata a unei proportiuni mai directe de contributiune, si regularea datorintiei de a militá, care se respecteze mai bine trebuintiele unei rationale economii politico-nationale.

38. Înainte de toate înse drumul de feră se simte pentru Transilvania de cea mai mare și interesantă cerință.

39. Noi calculăm așadar' cu cea mai mare încredințare, că prin mijlocirea constituțională a senatului imperial se va atrage odată în sistemul drumurilor de feră și această țară, care dela natura bine cuvenită cu totu felul de averi prin poziția și formațiunea sa e pentru apărarea Monarhiei de cea mai mare însemnată, și ca așă prin fapt'ă această, ce afara de tota îndoiel'ă, cu tota validitatea documenteaza pretiul și veritatea celei mai intime conexiuni cu imperiul întregu, și patria noastră se va conduce către un viitoriu mai fericit. —

40. Chiamarea destinată Majestății Văstre de prevedință, pentru că se conduceti sârtea Marelui-Principatului Transilvaniei peste cel mai greu punct de prefacere, ne prelumina și nouă că unu lucrăferu întru tota important'ă și marimea sa.

41. Noi simțim că și Majestatea Văstră, cumca de și problemele, care ni s'au pusă sunt grele, totuși acelea trebuie se se deslege odată.

42. Supus'ă și credințos'ă reprezentanția a țării ajutată de dreptatea cauzei, simținduse înșulată de spiritul cumpatului, de alu bună învoiri și alu toleranței, întempina nășinția cea sinceră a Majestății Văstre de a îngriji pentru fericirea și prosperitatea totororă poporăloru, cu cea mai deplină încredere a sa.

43. Așă noi cu ajutoriul lui Dumnezeu vomu și reesi a duce în capetă sigură și fericit acestu lucru, de carele ne apucăram!

Ceia ce remanem în credință neclătită, în devotamentu și supunere către august'ă Casa imperătescă cu cea mai profundă venerațiune.

Ai Majestății Văstre c. r. apostolice preă umiliți și totu deaun'ă credințosi supuși și serbi.

Reprezentanții Marelui-Principatului Transilvaniei adunați în dieta:

Sibiū, în 21. Augustu 1863.

Comitiv'ă adresei *)

Escelenti'ă Văstră!

marite Comite și comisarie regie dietale plenipotențiatu.

Preanaltulu Rescriptu regescu salutatoriu din 15. Iuniu a. c. prin perlegerea carui'ă Escelenti'ă Văstră, că împoteritu comisariu reg. ati deschisă solemnă diet'ă Marelui-Principatului Transilvaniei, ne a dată preaumilitu subscrisilorn reprezentanți ai țării îmbucuratōri'ă ocaziune de a aduce cu unanimitate conclusulă:

Că cu cea mai profundă venerațiune se respundem la însufletōrele cuvinte ale corōnei, într'ă adresa preaumilită și corespondințoria pe deplină cuprinsului acelor'ă, îndreptată către Majestatea S'ă Imperatului și preînduratulu nostru Principe și Domn.

Aceast'ă adresa s'ă pertraptatu pe cale constituțională, la a 3-a perlegere s'ă și acceptatu cu unanimitate, că convicțiune a dietei întregi, care prin această s'ă depusă credenlu seu politicu și s'ă aratatu direpțiunea, care s'ă determinatu a o țienē la rezolvirea greleloru s'ăle probleme.

Avemū onōre aci alaturatu a ve transpune Escelentiei Văstre originalulu adresei espeduite în toate trele limbele țării prin un'ă deputațiune trimisă spre scopulu acest'ă, pe lungă acea rogare, că se binevoliti grătiōse a o asterne Majestății S'ale c. r. apostolice, preînduratului nostru Mare-Principe și Domn.

Remanemū cu cea mai eminintă stima și distinsă venerațiune

Ali Escelentiei Văstre

cei mai supuși serbi

Reprezentanții Marelui-Principatului Transilvaniei adunați în dieta.

Sabiū, în 24. Augustu 1863.

*) Predarea adresei dietale, se făcū în 26. Augustu așă: Înainte de deschiderea ședinței supu conducerea Esc. S'ale c. Ioane Nemes fū însărcinată o deputațiune a preda adres'ă reg. comisariu c. Crenneville spre a se susține Mai. S'ale. La cuvintele conducătorului răspunse deputațiunei D. Comisariu r., cumca e convinsu, că cuprinsulu acestei pre umilite adrese a dietei transilvane va implē pe Mai. S'ă Imperatulu de multumire; elu d în parte pōte arata numai dorinția de a deveni catu mai curundu în placut'ă pusețiune, a mai primi earasi dela înalt'ă casa o lucrare atatu de cu succesu că această. Deputațiunea se întōrse în dieta, pecandur se prelegea protocolēle și cont. Nemes reportēza dietei, cumca adres'ă s'ă primitu și se va substerne Majestății S'ale Dela $\frac{10}{8}$ până la $\frac{21}{8}$ au țienutu desbaterile asupra adresei acestia în dieta.

Primulu articulu de lege din 1863.

(Ad. din diet'a Transilvaniei).

ARTICULU DE LEGE.

privitoriu

la efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane și a confesiuniloru ei.

§. 1.

Natiunea romana, religiunea greco-catholica cá atare, si religiunea groco-orientale, se recunoseu prin lege, intru intielesulu constitutiunei transilvane in tocm'a cá si celelalte 3 natiuni si 4 confesiuni, recunoscute ale Transilvaniei.

§. 2.

Beseric'a greco-catholica ca atare, si beseric'a greco-orientale au totu acea puseitiune de dreptu de sine statat'oria in statu, si totu acea libertate de a se organisá in afacerile loru interne, care le ocupa celelalte beserici ale tieiei, recunoscute prin lege si re-cepte dupa dreptulu de statu, adeca: beseric'a romano-catholica, beseric'a de religiunea evangelico-elvetica, beseric'a de religiunea evangelico-augsburgica si beseric'a unitaria, pe bas'a legiloru tieiei, cari garantéza pe deplinu libertatea religiunei si a consciintiei. Pre longa rezervarea dreptului de supra-inspectiune alu cor'onei, determinatu prin legile Marelui-Principatu alu Transilvaniei, ce ei compete de alu eserciá in intielesulu constitutiunei, sunt asia dara t'ote aceste beserici indreptatite de a'si regula, administrá si conduce t'ote afacerile loru eclesiastice, precum si fondatiunile, fondurile si instituttele loru intru intielesulu asiediaminteloru loru canonice, independinte de ori si care influintia a vreunei alte beserici.

§. 3.

Natiunile recunoscute prin lege, si adeca: natiunea magiariloru, secuiloru, sasiloru si a romaniloru fácia un'a cu alt'a sunt pe deplinu egalu indreptatite, si cá atari se folosescu in sensulu constitutiunei transilvane de asemené drepturi politice.

Liberulu esercitiu religionariu, precum si egalitatea de dreptu cetatianu si politicu a tuturoru locuitoriloru tieiei nu suferu prin acést'a neci un'a restringere.

§. 4.

Numirile diferite ale partiloru tieiei nu intemeiadia si nu dau pe sém'a nationalitatiloru singuratice, neci unu feliu de drepturi politice.

§. 5.

In marc'a Marelui-Principatu alu Transilvaniei se va suscepe un'a emblema propria pentru natiunea romana.

§. 6.

T'ote legile tieiei, privilegia, patente, rescripte, ordinatiuni, si alte mesuri administrative, care stau in contradicere cu determinatiunile legei acestei'a, sunt desfintiate si fara potere de lege.

§. 7.

Poterea oblegat'oria a legei acestei'a intra in activitate fara amanare.

Representatiunea,

cu care se va substerne la Mari'a S'a imperatului antaiulu articulu de lege din 1863.

Sacratissima cesareo-regia apostolica
Maiestate!

Prea indurate Dómne!

Din proieptele de lege, indicate in preagratosulu rescriptu regiu din 15. Iuniu a. c. Nr. 3117, s'a presentatu dietei de catra comisariulu regiu plenipotentiatu pentru dieta de Maiestatea Vóstra, celu dintaiu, care tractéza despre efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane si a confesiuniloru ei.

Pe acestu temeiu noi amu si satoritu articulu de lege, alaturatu aici cu cea mai mare umilintia.

Ne rogamu dara cu cea mai profunda reverintia omagiale, cá Maiestatea Vóstra se binevoiti din preainalt'a indurare a 'lu sanctioná si prin aceasta a imbucurá atatu pe acestu preacredintiosu corpu representativu, catu si mai alesu pe natiunea romana din Ardealu.

Remanemu cu credintia neclatita, cu incredere si alipire si cu cea mai profunda reverintia

Ai Maiestatei Vóstre ces. reg. apostolice

cei mai credintiosi si ascultatori suditi si sierbi:

Representantii Marelui - Principatu Ardealulu
adunati in diete.

Gustavu Groisz m. p.
presiedinte interim.

Antoniu de Lászloffy m. p.
Notariu.

Sibiü, in 7. Septembre 1863.

Comitiv'a acestei representatiuni si a articolulu de lege, indreptata catra comisariulu regiu dietale.

ESELENTIA T'A!

Domnule comite, c. r. consiliariu intimu aptuale si comisariu regiu plenipotentiatu pentru dieta!

Alaturandu aici articulu de lege despre efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei romane si a confesiuniloru ei, precum si cea mai umilita representa-

tiune a nóstra, adresata catra Maiestatea S'a ces. regia apostolica in acestu obieptu; ne rugamu cu reverintia se binevoiesci Escelinti'a T'a a face, cá aceasta se ajunga catu mai curundu la preainalt'a s'a Maiestate cesareo reg. apostolica.

Remanemu cu stima distinsa.

Ai Escelentiei Tale

plecati sierbi

Representantii Marelui - Principatu Ardealulu
adunati in dieta.

Gustavu Groisz m. p.
presiedinte interim.

Antoniu de Lászloffy m. p.
Notariu.

Sibiü, in 7. Septembre 1863.

Din viétia Colonelulu I. Campinénu.

Epistola *).

la

COLONELULU I. CAMPINÉNU.

Tu régnes cependant! Tu régne sur toutesáme,
Dont ce siècle glacé n'a pas éteint la flamme.

Victor Hugo.

..... (I)
Destulu! omulu, a sea sórte trebue a 'si intilni;
Candu va vrea s'o ocoleasca mai turbata-lu va gasi.
Num' acela este mare, care scie a rabda,
Care scie cu mundria unu restimpu a infrunta:
Nu e nici ua vijalia, dupa care-unu curcubeu
Sa nu via, se vestéasca, cá traiesce Dumnedieu!
Ast felu cerulu otaresce si tramite 'n veci martiri
Se se arete in popóre, care gemu in chingiri,
Se vesteasca mantuirea, se sdrobeasca jugu de feru:
Ei sunt prade tiraniei; dar' sunt toti platiti in ceru!
Candu toiagulu tiraniei cade peste nnu erou,
Fama'i este avocatulu si protectoru Dumnedieu.
De si cade 'n intreprinderi celu-ce face 'ntaiulu pasu,
Adeverulu, istori'a in uitare nu elu lasu.
Volontirulu ce s'asvirle inainte, elu in focu,
De si cade, far'a prinde biruint'aci pe locu,
Inse gloria'i traiesce, elu e 'nveci invingetoru,

*) Vedi Nr. Foiei 22. 1863.

R.

1) Censura a desfiguratu multu acésta epistola, candu s'a tiparitu pentru anteaia o.a. Partile cele scóse nu s'au mai pututu gasi.

În onor eternu urmasii ca 'n nainte mergetoru.
 Dar', se folosescu urmasii de astu rodu alu manei loro;
 Ei au tóta fericirea; gloria, acei-cé moru.
 A loro nume, fara mórte, traiescu chiar între vrajmasi,
 Amici-lu rostescu cu fala si dusmanii sunt pismasi.
 Tóta cumpena dreptatii se ardica 'n viitoru;
 Cantaresce-a nòstre fapte fara de prigonitoru.
 Istoria'i nemurare, si intr'insa cîn' s'a scri,
 De pedépsa séu resplata nu se póte mantui.
 Ca si Titii, si Tiberii totu d'ua mana sunt platiti.
 Unii glorii au eterne; altii sunt de totu holiti.
 Dar, tu prea te-ai lasatu móle, prea iti ridi de gîdii tei;
 Ei dispretiulu teu nulu simte; catu ii lasi se facu
 mai rei.

Si chiar Cristu va se se scape candu se vede 'ntre pagani;
 Trebuie cá se te aperi, candu esci presuratu de cani.
 Provedinti'a, chiar ea insasi, nu te póte adjuta,
 Daca nui mai da din mana, candu noianulu te-a'neca:
 „Dintr'ua anima, curagiulu, dice marele Volter,
 „Face, séu unu erou mare, séu unu mare criminelu.“
 Catu de négra-ua fapta mare are puntulu ei frumosu;
 Numai mediocritatea este lucru uritiosu.
 Din osinda la resplata e adesea chiaru unu pasu:
 Cugetulu e rea pedépsa in aceia ce se lasu
 Dintr'unu drumu ce póte duce la ua tienta ce-a avutu;
 Catu e calea mai spinósa, atatu pretiulu e avutu.
 Sciu ca Cromvelii se schimba, se 'ncelu bietii pamenteni.
 Dar', totu timpulu, scimu prea bine, a produsu si
 Capineni.

Candu se scii ce bine 'mi pare, ea esci astadi esilatu,
 Cá prisionieru alu Curtii, si'n Rusia defaimatu,
 Cá se poci, fara rusine, si de faci' a areta
 Pene unde-a ta virtute me silescé à te stima,
 Tu, cu tóta amicia, credu ca te-ai fi indoitu,
 Si ai crede, cum ca'n taina, in veci reulu 'ti amu voitu;
 Dar, am martoru consciinti'a si me joru pe tíera mea,
 Ca, de asi dori ua sórta, este numai sórtea tea.
 P'unu esilu atatu de nobilu s' astu-felu de nenorociri,
 Chiaru tiraniloru le-e pisma, afundati in fericiri.
 Daca cugetulu cu tine este blandu, este 'mpacatu;
 Daca consciinti'a'ti spune ca tu reu nu ai urmatu,
 Las' s' alerge calomni'a! — tu, esci vesel, linistitu;
 Candu in pace esci cu tine, pururea esci fericitu.
 Calomni'a n'are arme, echo nu póte gasi,
 Se întórce, 'si varsa fierea acolo d'unde esi,
 Candu viatia ce pirasce este limpede c'a tea
 Candu intr' in sa fapte bune le gasesci far'a cata.
 Insa tienta'mi acum nu e ca sa'ti facu panegiricu,
 Nici sa'ti facu apologia, eu me simtu catu sunt de
 micu.

Asi voi sa afiu numai: acum esti mai sanetosu?
 Astu voiagi, la sanetate, datu 'ti-a vre unu folosu?
 Acelu angeru de femea, care tu ti-lu ai gasitu,
 In nenorociri, cu tine, este si elu multumitu?
 Constantino, seamana tat'-seu? Póte'n temniti a trai?
 Sabi'a ce'i ai adus'o, póte a o manui?
 Sa'lu inveti catu poti rebdarea; secolulu ce lu-a pro-
 dusu,

Vre unu léganu de matase n'asi crede sa'i fi adusu.
 L'ale tèle interesuri póte a te supera,
 Daca ai tei sinceri prieteni in esilu te voru urma?
 Spune-mi: Vrei se ai cu tine vre unu omu ce te-a
 iubit?

Vrei se viu si eu acolo? — Otaresece'mi deslulitu.
 La acésta intrebare voiu se afiu ce gandesci:
 Si, ne respundendu, voiu crede, ca tu nu me mai
 iubesci.

1863.

Cesare Boliacu.

AMICULU FAMILIEI

Jurnalul pentru toti.

Litere — Sciintie — Arte — Pedagogie — Industrie,
 de Dsióra

Constanti'a de Dunca
 (Camilie d' Alb.)

Membr'a societatii de Literati din Francia, a
 societctii de Sciinte, Arte si Litere din Paris; mem-
 bra corespondenta a Atheneului de Sciintie si Litere
 din Paris etc.

A esitu acumu si alu 11 Nr. al carui sumario e:
 CURIERULU, C. de Dunca; PAPAGALULU
 REGE, C. de Dunca; O RESBUNARE ALBANESA
 SI UNA ROMANA, C. de Dunca; BOTANCA (poema)
 Granda; OMULU NEGRU, C. de Dunca; QUEVA
 DE PRETUTINDENI, C. de Dunca; FILIELE POPU-
 LULUI, (urmare) C. de Dunca; DIVERSE, C. de Dunca;
 MACSIME, diferiti autori, C. de Dunca.

Ne pare reu, ca strimtórea foiloru nu ne ierta
 acumu a reproduce cate ceva din multo pretiintele
 articule ale acestoi bravu Amicu.

Redactoru respundietoru
Iacobu Muresianu.

Editiunea: in tipografi'a lui
Ioanne Gött.